

**PRIVREMENO IZDRŽAVANJE DJECE
U REPUBLICI SRPSKOJ**

Doc.dr Tamara Marić
Ministarstvo pravde Republike Srpske¹³⁰

Apstrakt: „Bolje dobar razvod, nego loš brak“ je rečenica koja je nebrojeno puta izgovorena, a sa kojom se većina od nas, zasigurno, bar jednom susrela „oči u oči“ bez obzira da li nam je probleme disfunkcionalne porodice nametnuo realan život ili struka kroz profesionalne stručne aktivnosti. Kad god i kakav god da se desi, razvod za sobom povlači brojna pitanja kao što je regulisanje ličnih odnosa, zaštita i vaspitanje djece ali i druga pravno regulisana pitanja kao što je, između ostalih, pitanje izdržavanja djece ili tzv.alimentacija. Iako je pitanje izdržavanja djece zakonski regulisano, nažalost, podaci svjedoče da postoji veliki postotak roditelja koji u potpunosti ili djelimično izbjegavaju da plaćaju svojoj djeci osnovna sredstva za život. Upravo zbog problema naplate alimentacije i nepoštovanja sudskih presuda, u mnogim zemljama je država preuzela obavezu da zaštiti ovu ugroženu kategoriju djece i sakcioniše neodgovorno ponašanje roditelja neplatiša, na način da je zakonski regulisala osnivanje Alimentacionog fonda. Zadatak ovog fonda je da preuzme na sebe isplatu alimentacija umjesto roditelja koji ne ispunjava svoju zakonsku obavezu i time omogućujući sigurniji i stabilniji život djece razvedenih roditelja, te da kroz poseban postupak prinudnim putem naplati novčana sredstva od nesavjesnih roditelja. U radu će se, kroz komparativni prikaz postojećih zakonskih rješenja drugih zemalja i analizu dosada preduzetih aktivnosti, ukazati na sve ono što je do sada normativno urađeno kako bi Zakon o privremenom izdržavanju djece u Republici Srpskoj konačno ugledao svjetlost dana.

Ključne riječi: porodični zakon, izdržavanje djece, alimentacija, Zakon o izdržavanju djece, Alimentacioni fond.

Uvodna razmatranja

Pojam alimentacija etimološki vodi porijeklo od latinske riječi *alimonia*, koja u prevodu znači prehrana, odnosno izdržavanje, s tim da svoj korijen ima u lat. *alere* – hraniti. Svakodnevno se koriti u našem jeziku kao termin za finansijsku obavezu podrške jednog od supružnika nakon razvoda braka¹³¹, iako zakonodavci na domaćem terenu radije koriste termin izdržavanje. Istorijski, alimentaciju je poznavao Hamurabijev zakonik (1754.g.p.n.e.) koji je propisivao da muškarac mora osigurati izdržavanje ženi koja mu je rodila djecu kako bi ih mogla odgajati na sledeći način(137): „Ako muškarac želi da se odvoji od žene koja mu je rodila djecu ili od supruge koja mu je rodila djecu: onda će toj ženi dati njen miraz i dio plodouživanja njive, bašte i imanja tako da ona može da odgaja svoju djecu. Kad odgoji svoju djecu, daće joj se dio svega što se daje djeci, jednako kao i jednom sinu. Tada se može udati za muškarca svog srca“¹³². Izdržavanje se takođe pominje u Justinijanovom zakoniku (stupio na snagu 529.g.p.n.e.).

Nedavanje, odnosno izbjegavanje plaćanja izdržavanja za djecu predstavlja jedan od značajnih problema današnjice sa kojima se suočava naše društvo jer su na taj način djeca direktno izložena

---

¹³⁰ Fakultet pravnih nauka, Panevropski univerzitet Apeiron; Ministarstvo pravde RS, t.maric@mpr.vladars.net

¹³¹ [www. https://riječnik.com](https://riječnik.com)

¹³² <https://web.archive.org/web/20080509192326/http://eawc.evansville.edu/anthology/hammurabi.htm>, posjećeno na dan 10.06.2022.

situacijama u kojima su uskraćena za osnovna sredstva za život. Prema dostupnim podacima, procjenjuje se da u oko 70% slučajeva roditelj u potpunosti ili djelimično izbjegava plaćanje alimentacije. Upravo zbog tog problema, a samim tim i nepoštovanja pravosnažnih sudskih odluka kojima se utvrđuje visina izdržavanja djece, djeca postaju najugroženije kategorije.

Ostvarivanje prava djeteta je indikator razvoja demokratskih odnosa u društvu i spremnost društva da djeci omogući optimalne uslove za životi razvoj poštujući osnovni princip najboljih interesa djeteta¹³³. Prema tome, o najboljem interesu djeteta treba da se staraju njihovi roditelji kao zakonski zastupnici na način da imaju odgovornost za podizanje i razvoj djeteta, kao i omogućivanje ostvarivanja svih prava djeteta. Ova odgovornost roditelja ne prestaje čak ni nakon razvoda braka. U tom kontekstu je zakonodavac, između ostalog, precizno kroz zakonske odredbe normirao na koji način se utvrđuje obaveza izdržavanja maloljetne djece od strane roditelja koji ne živi u istom domaćinstvu sa svojim potomstvom. Neke države su otišle korak dalje, pa su osnovale Alimentacione fondove, kako bi ublažili negativne efekte jednog od najučestalijih vidova ekonomskog nasilja nad djecom a to je neispunjavanje zakonske obaveze izdržavanja.

Pravni okvir

Izdržavanje djeteta, u najširem smislu, podrazumjeva redovno učešće roditelja koji ne vrši roditeljsko pravo u finansijskim troškovima za potrebe podizanja djeteta, a za koje se roditelju koji vrši roditeljsko pravo, odnosno roditelju sa kojim dijete živi, plaća određeni novčani iznos¹³⁴. Jedan od najučestalijih vidova ekonomskog nasilja nad članovima porodice jeste neispunjavanje zakonske obaveze izdržavanja. Ovaj vid ekonomskog nasilja posebno pogađa djecu, jer se negativno odražava na njihov cjelokupni fizički i psihički razvoj, ali izaziva negativne posljedice i u odnosu na njihove majke, posebno u odnosu na samohrane majke i majke koje poslije prestanka zajednice života samostalno vrše roditeljsko pravo¹³⁵.

Univerzalni standardi prava djeteta određeni su Konvencijom o pravima djeteta Ujedinjenih nacija (u daljem tekstu Konvencija). Kao što je već poznato, navedena Konvencija je usvojena 1989. godine na Generalnoj skupštini Ujedinjenih nacija i u veoma kratkom roku su je ratifikovale 193 države. Ovaj međunarodni dokument čiji je fokus usjeren na unapređenje kvaliteta odnosa prema djeci, po prvi put uvodi djecu kao subjekte međunarodnog prava i zaštite, čime djeca kao lica imaju pravo na svoja ljudska prava¹³⁶. Prava koja se djeci garantuju na osnovu Konvencije mogu se selektovati na sledeći način: a) lična prava djeteta, b) pravo na zdravstvenu zaštitu, c) pravo na obrazovanje, d) prava koja dijete ima u zajednici, e) kulturna prava djeteta, f) ekonomsko-socijalna prava i g) prava pravosudne zaštite djeteta. Praćenje ostvarivanja svih prava djece kao i preduzimanje određenim mjera, odnosno mehanizama s ciljem poboljšanja položaja djece u različitim oblastima zahtjeva potpunu angažovanost društvene zajednice u smislu osnivanja odgovarajućih institucija, vođenju određenih baza podataka ali i prilagođavanje i unapređenje zakonskih i podzakonskih rješenja kojim će se ove aktivnosti podići na najviši nivo obezbjeđenja i zaštite. U tom kontekstu treba nagasiti da je Bosna i Hercegovina kao država, Konvenciju preuzela notifikacijom o sukcesijom 23.11.1993.godine, dok se Republika Srpska donošenjem Zakona o ombudsmanu o djeci¹³⁷ izdvojila u

---

¹³³ Studija o zaštiti djece u pokretu u Crnoj Gori, Centar za prava djeteta Crne Gore, Podgorica, 2013.godina, str.7.

¹³⁴ Privremeno izdržavanje djece kroz alimentacioni fond, Istraživački centar Skuštine Crne Gore, Podgorica, 2021.godina, str.4

¹³⁵ Nevedeno prema: N.Petrušić, S.Konstantinović Vilić, Ostvarivanje prava na zakonso izdržavanje pred pravosudnim organima u Vranju, Bujanovcu i Bosilegradu, Vranje, 2012.godina

¹³⁶ Godišnji izvještaj o radu Ombudsmana za djecu Republike Srpske, Ombudsman za djecu RS, Banja Luka, 2010.godina, str.7.

¹³⁷ Službeni glasnik Republike Srpske, broj: 103/08

ured onih koji su prepoznali da su djeca najosjetljivija kategorija građana i da ih kao takve treba dodatno zaštititi kroz posebne mehanizme zaštite.

U skladu sa temom referata, nezaobilazno je analizirati član 27. Konvencije u kojem se navodi da „*dijete ima pravo na životni standard koji odgovara njegovom fizičkom, mentalnom, duhovnom, moralnom i društvenm razvoju*“. Roditelji, u skadu sa svojim sposobnostima i materijalnim mogućnostima, snose najveću odgovornost za osiguranje životnih uslova koji su prijeko potrebni za razvoj djeteta, dok je država obavezna da, u skladu sa nacionalnim prilikama i mogućnostima, preduzme sve odgovarajuće mjere kako bi pomogla roditeljima ali i drugim osobama koje su odgovorne za dijete kao bi se ispunilo navedeno pravo. Navedeno podrazumijeva i pružanje materijalne pomoći u obliku različitih programa podrške u smislu prehrane, odjevanja i smještaja. Posebnim stavom (*stav 4.*) je naglašeno da će države preduzeti potrebne mjere kako bi se osiguralo da dijete dobije sredstva za izdržavanje od roditelja ili drugih osoba koje su za njega materijalno odgovorne, kako unutra države tako i iz inostranstva. Posebno je nagašeno da će država, u situacijama kada osoba koja je materijalno odgovorna za dijete živi u drugoj državi odvojena od djeteta, težiti pristupanju ili zaključivanju međunarodnih sporazuma kao i pronalaženju dugih prikladnih postupaka¹³⁸. U tom kontekstu neohodno je navesti Konvenciju o ostvarivanju alimentacionih zahtjeva u inostranstvu iz 1956.godine kojom se olakšava pokretanje alimentacionog postuka i izvršavanje sudskih odluka u inostranstvu¹³⁹ i Hašku konvenciju o međunarodnom ostvarivanju izdržavanja djece i ostalih oblika izdržavanja iz 2007.godine (obavezuje Bosnu i Hercegovinu od 2013.godine) koja je donijeta kao dodatni instrument kojim bi se otklonili određeni nedostaci koji su postojali u već postojećoj Konvenciji ali i riješili problemi koji su se pojavljivali u praktičnoj primjeni Konvencije.

Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima je propisano da je porodica prirodna i osnovna ćelija društva i ima pravo na zaštitu društva i države¹⁴⁰, dok su porodični odnosi u nacionalnim zakonodavstvima normirani putem odredbi Ustava i Porodičnog zakona. Tako je Ustavom Republike Srpske¹⁴¹ u članu 36. propisano da porodica, majka i dijete uživaju posebnu zaštitu, da roditelji imaju pravo i dužnost da se staraju o podizanju i odgoju djece, dok se brak i odnosi u braku i porodici uređuju zakonom. Svakako da je riječ o Porodičnom zakonu, kojim su istovremeno propisani uslovi i pretpostavke za mogućnost realizacije razvoda braka. Jedno od aktuelnih pitanja u brakorazvodnim postupcima jeste izdržavanje djece, gdje je sudska praksa dokazala da se u 80% slučajeva maloljetna djeca dodjeljuju majkama na brigu i staranje, dok se istovremeno nastoji podržati uloga oca u odgoju i vaspitanju djece kroz pružanje maskimalne podrške u održavanju kontakata oca sa djecom ali i utvrđivanjem obaveza izdržavanja maloljetne djece. Navedena statistika govori da u preostalom procentu razvoda, sud cjeneći sve okolnosti svakog pojedinačnog slučaja, odluči da starateljstvo nad djecom povjeri očevima i tada majke budu u obavezi da plaćaju tzv.alimentaciju. U svakom slučaju, postoje roditelji koji razumiju ovu obavezu i ispunjavaju je u skladu sa sudskom odlukom, iako je praksa nažalost pokazala da postoji veliki procenat roditelja koji se ponašaju nesavjesno i neodgovorno i takvim postupanjem u konačnici najviše štete nanesu sopstvenom djetetu.

Kada je riječ o Republici Srpskoj, u momentu pisanja ovog rada, zakonodavac je pripremio novi Porodični zakon koji je još uvijek u formi Nacrta, a kojim su unapređeni već postojeći ali i

---

¹³⁸ Konvencija o pravima djeteta, <https://www.unicef.hr/wpcontent/uploads/2017/05/>, posjećeno na dan 09.06.2022.godine

¹³⁹ U Bosni i Hercegovini za provođenje Konvencije o ostvarivanju alimentacionih zahtjeva u inostranstvu nadležno je Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine. Ostvarivanje alimentacionih zahtjeva u inostranstvu podrazumijeva ostvarivanje prava onih lica čiji se zakonski hranilac nalazi u drugoj državi. Navedena Konvencija se primjenjuje u onim slučajevima kada se alimentacioni povjerilac i alimentacioni dužnik ne nalazi na teritoriji jedne države i pod jednom jurisdikcijom, već se nalaze na teritorijama različitih država ugovornica gdje je jedna država povjerioca a druga država dužnika.

¹⁴⁰ The Universal Declaration of Human Rights, article 16.3

¹⁴¹ Službeni glasnik Republike Srpske, broj: 21/92 – prečišćeni tekst, 28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 21/02, 26/02, 30/02, 31/02, 69/02, 31/03, 98/03, 115/05, 117/05.

uveđeni neki novi modeli zaštite djeteta. Između ostalog, unaprijeđen je i način određivanja izdržavanja djeteta. Prema Nacrtu novog zakonskog rješenja, propisan je minimalan i maksimalan iznos izdržavanja, s tim da iznos izdržavanja ne može biti manji od 15% od prosječne plate u Republici Srpskoj za svako izdržavano lice niti veći od 50% od ukupnih mjesečnih prihoda davaoca izdržavanja za sva lica koja traže izdržavanje. Dalje, Nacrtom su uvedene još neke promjene kao što je pravo na porodični dom nakon razvoda, novi institut-zajedničko vršenje roditeljskog prava i nakon razvoda braka i dr. Veoma bitno za navesti je da se zakonodavac odlučio da će uređenje vršenja roditeljskog prava i održavanje ličnih odnosa u budućnosti biti u nadležnosti suda što je do sada bilo povjereno centrima za socijalni rad. Razlog ove novele su prvenstveno praktične prirode, jer se u mnogim slučajevima pokazalo da postoje nedostaci u pogledu provođenja odluka Centara za socijalni rad u ovom domenu kao i nepostojanje mehanizama za njihovo izvršenje. Pored navedenih, u Nacrtu zakona uvrštene su i druge izmjene od kojih se očekuje da će dati rezultate u oblasti unapređenja porodičnih odnosa.

Ukoliko se osvrnemo na još uvijek važeći Porodični zakon Republike Srpske¹⁴², u kontekstu analize pravnog okvira, neosporno je da je normama ovog zakona precizno definisano kako i na koji način se utvrđuje obaveza ali i iznos izdržavanja djeteta nakon razvoda braka. Parnični postupak za poništenje i razvod braka (bračni spor) pokreće se tužbom ili zajedničkim prijedlogom, odnosno zahtjevom za sporazumni razvod braka. Zakonski, roditelji su prvenstveno obavezni da izdržavaju maloljetnu djecu i u izvršavanju te obaveze moraju da iskoriste sve svoje mogućnosti. Čak ni roditelj kojem je oduzeto roditeljsko pravo ne može se osloboditi, u skladu sa zakonom, od dužnosti izdržavanja svoje maloljetne djece. Roditelji su dužni i obavezni da izdržavaju svoju djecu u određenim životnim situacijama bez obzira na sticanje punoljetstva. Ako se djeca nalaze na redovnom školovanju, roditelji su dužni da im prema svojim mogućnostima obezbijede izdržavanje i nakon punoljetstva, a najdalje do navršene 26.godine, osim ako redovno školovanje nije u tom vremenu završeno iz opravdanih razloga. Ako dijete, nakon sticanja punoljetstva, zbog bolesti, fizičkih ili psihičkih nedostataka nije sposobno za rad a nema dovoljno sredstava za život ili ih ne može ostvariti iz svoje imovine, roditelji su dužni da ga izdržavaju dok ta nesposobnost traje¹⁴³. Prilikom razvoda sud će, po službenoj dužnosti, odlučiti o izdržavanju djece kada odlučuje o povjeravanju djece na zaštitu i vaspitanje jednom od roditelja, nekom drugom licu ili odgovarajućoj ustanovi ili organizaciji. To znači da nadležan sud donosi presudu u kojoj istovremeno odlučuje o tri važna pitanja: o tome da se brak razvodi, kome se maloljetna djeca povjeravanju na zaštitu i vaspitanje i o visini izdržavanja maloljetne djece. Prilikom određivanja izdržavanja djeteta sud cijeni, u skladu sa zakonom, dvije vrste okolnosti. U prvu vrstu ubrajaju se sve okolnosti u vezi sa djetetom (uzrast djeteta, potrebe za školovanje, vanškolske aktivnosti i sl), a u drugu grupu okolnosti spadaju sve one koje su u vezi sa roditeljem koji je dužan da daje izdržavanje (njegova primanja, stvarne mogućnosti da stiče povećanu zaradu, njegove vlastite potrebe i druge zakonske obaveze po osnovu izdržavanja). Tek nakon utvrđivanja svih relevantnih dokaza, sud će presudom obavezati lice koje je dužno da daje izdržavanje na plaćanje budućih mjesečnih iznosa koji mogu biti određeni u procentualnom iznosu (od ličnog dohotka, penzije ili stalne novčane rente) ili u fiksnom iznosu. Procenat ne može biti manji od 15% za svako izdržavano dijete, niti veći od 50% za sva lica koja traže izdržavanje. Pravosnažna presuda ima snagu izvršne isprave. U situacijama kada roditelj ne ispunjava djelimično ili u potpunosti svoju obavezu izdržavanja, drugi roditelj može pokrenuti izvršni postupak kod nadležnog suda. Ukoliko roditelj ne traži izvršenje dosuđenog izdržavanja, organ starateljstva je ovlašćen da u ime maloljetnog lica nadležnom sudu podnese prijedlog za izvršenje. Takođe, ukoliko roditelj kod kojeg se dijete nalazi na zaštiti i vaspitanju bez opravdanih razloga ne koristi pravo izdržavanja drugog roditelja, organ starateljstva je i u toj situaciji nadležan da u ime maloljetnog djeteta pokrene spor o izdržavanju. U sporu roditelja o izdržavanju djeteta, sud će roditelju kome je dijete povjereno na zaštitu i vaspitanje, posebno cijeliti kao doprinos za izdržavanje djeteta, rad i brigu tog roditelja koju ulaže u vaspitanje i podizanje djeteta. Takođe, važeći zakon je dozvolio da od strane zainteresovanog lica može biti pokrenuti postupak da sud povisi, snizi ili ukine izdržavanje dosuđeno ranijom pravosnažnom presudom ako su se izmijenile okolnosti na osnovu kojim je donesena ranija presuda. U tim

¹⁴² Službeni glasnik Republike Srpske, broj: 5/002, 41/2008, 63/2014 i 56/2019 – Odluka US.

¹⁴³ Porodični zakon Republike Srpske, član 233.

postupcima, nakon podnošenja zahtjeva sud je obavezan donijeti novu sudsku odluku kojom će biti određena nova prava i obaveze utvrđene nakon sprovedenog postupka.

Osim Porodičnog zakona kojim je precizno definisano izdržavanje (VI dio, čl.231-168a) u okviru kojeg je normirano izdržavanje djece ali i postupak u sporovima oko izdržavanja, kao dio pravnog okvira u Republici Srpskoj neophodno je posmenuti i Krivični zakonik jer je članom 192. „Izbjegavanje davanja izdržavanja“ normirano kao krivično djelo. Navedenim članom je propisano da se lice koje ne daje izdržavanje za lice koje je po zakonu dužno da izdržava (a ta dužnost utvrđena izvršnom sudskom odlukom ili na osnovu izvršnog poravnjanja pred sudom ili drugim nadležnim organom) može kazniti novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine. Zakonodavac je za kvalifikovani oblik ovog krivičnog djela, kada usljed nedavanja izdržavanja nastupe teške posljedice za izdržavano lice, predvidio strožije kažnjavanje na način da će se lice istovremeno kazniti kaznom zatvora do tri godine i novčanom kaznom. Sud za ovo izvršeno krivično djelo može izreći i uslovnu osudu ali uz obavezu izmirenja dospjelih obaveza i buduće uredno davanje izdržavanja.

Osnov donošenja Zakona o privremenom izdržavanju djece u Republici Srpskoj

Iako je zakonski okvir za ostvarivanje prava na izdržavanje djece u Republici Srpskoj bio formalno-pravno postavljen u skadu sa međunarodnim standardima iz ove oblasti, ipak se u praksi pokazalo da postojeći mehanizmi nisu bili dovoljni da se u velikom broju slučajeva obezbijedi djeci zakonsko izražavanje koje im pripada na osnovu pravosnažnih izvršnih presuda. Upravo u ovom dijelu dugo vremena unazad su predstavnici udruženja iz oblasti zaštite prava djece i roditelja istrajavali u inicijativi da ukažu na praktične nemogućnosti ostvarivanja prava na izdržavanje maloljetne djece, odnosno da je jedan od vodećih problema sa kojim se susreću današnje porodice jeste nemogućnost naplate alimentacije, kao i nepostojanje mjera koje bi uticale da lica koja imaju obavezu da plaćaju alimentaciju to čine i redovno. U cilju prevazilaženja navedenog problema koji je vremenom postao više nego evidentan (jer zbog nemogućnosti naplate alimentacije djeca razvedenih roditelja postaju najugroženije kategorije) predstavnici Vlade Republike Srpske su pokrenuli priču u pravcu iznalaženja inicijalnog zakonskog rješenja u skladu sa praksama zemalja u regionu. To je značilo izradu dokumenta kojim bi se formirao tzv.alimentacioni fond. Istini za volju, prve korake u pravcu sačinjavanja ovog dokumenta pod nazivom „Zakon o alimentacionom fondu“ sačinilo je Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite prije nekoliko godina (jer je rad Centara za socijalnu rad pod nadzorom ovog ministarstva), ali aktivnosti na ovom planu u ranijem periodu nisu dobile neku značajniju podršku iz tada postojećih razloga. Tek prošle godine sa formiranjem Radne grupe i inicijativom Ministarstva porodice, omladine i sporta da preuzme aktivnosti u svoju nadležnost, već prvi koraci su bili u fokusu javnosti. U toku procesa izrade Nacrta ovog zakona vršene su brojne konsultacije sa ministarstvima i drugim tijelima koja, u okviru svoji nadležnosti, u značajnoj mjeri doprinose poboljšanju položaja djece u Republici Srpskoj, njihovom socijalnom položaju i zaštiti svih prava utvrđenih Ustavom i zakonima. Tako je prvobitna verzija tzv. Zakona o alimentacionom fondu dobila novu dimenziju, formu i naziv, pa je Vlada Republike Srpske nakon održane stručne rasprave Nacrt „Zakona o privremenom izdržavanju djece Republike Srpske“ uputila u skupštinsku proceduru u maju tekuće godine, te se očekuju naredni koraci u proceduri usvajanja ovog zakona.

U vezi sa navedenim, može se zaključiti da je osnovni razlog za donošenje Zakona o privremenom izdržavanju djece Republike Srpske bila potreba za unapređenjem položaja djece kojima je bila neophodna podrška Republike da ostvare zakonsko pravo na izdržavanje. Ovaj poseban Zakon je usklađen sa pravnim okvirom koji je već prethodno obrađen u ovom radu, što znači da je usklađen sa odredbama Ustava i pravnim sistemom Republike Srpske, ali i sa pravnim poretom Evropske unije jer je obrađivač zakona u toku normiranja Zakona uzeo u obzir i konsultovao evropske pravne standarde u ovoj oblasti. Sada je već jasno da po prvi put, Republika Srpska ima u završnoj proceduri zakonsko rješenje kojim se precizno definiše pravo na privremeno izdržavanje i korisnike tog prava, postupak za ostvarivanje prava i druga pitanja kao što je isplata novca, povrat iznosa privremenog izdržavanja i dr. Takođe, po prvi put, poslanici Narodne skupštine RS će raspravljati i odlučiti o osnivanju Fonda za privremeno izdržavanje djece Republike Srpske koji bi trebao da ima svoje specifične nadležnosti.

Sadržaj predloženih zakonskih rješenja

Nacrt Zakona o privremenom izdržavanju djece Republike Srpske je tekst koji je normiran kroz 26 članova, a koji već u članu 2. jasno i nedvosmisleno definiše da je cilj zakona podrška Republike Srpske onoj djeci čiji roditelji u potpunosti ili djelimično ne plaćaju obavezu izdržavanja, a koja će biti realizovana kroz osnivanje Fonda koji će stupati u pravni položaj povjerioca obveznika izdržavanja. Zakon predviđa da Fonda za privremeno izdržavanje djece da ima svojstvo pravnog lica sa javnim ovlaštenima, a da osnivač u ime Republike Srpske bude Vlada Republike Srpske koja bi iz budžeta obezbijedila sredstva za početak rada Fonda. Fondom bi rukovodio direktor, Vlada bi imenovala Upravni odbor Fonda od pet članova, dok bi upravni nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vršilo Ministarstvo porodice, omladine i sporta.

Pravo na privremeno izdržavanje od strane Fonda imalo bi svako dijete pod sledećim uslovima:

- a) ako je dijete državljanin Republike i BiH, bez obzira na prebivalište;
- b) ako je pravo utvrđeno izvršnom sudskom odlukom koju je donio sud u Republici Srpskoj i BiH ili strani sud ako je stranu sudsku odluku priznao domaći sud po principu reciprociteta;
- c) ako djetetov roditelj (ili drugo lice), koji je dužnik obaveze izdržavanja na osnovu izvršne isprave, ne izvršava ili djelimično izvršava obavezu izdržavanja;
- d) ako nisu plaćena tri mjesечna obroćna davanja ili više mjesечnih obroćnih davanja izdržavanja u poslednjih 12 mjeseci uzastopno ili sa prekidima, računajući od dana kada je pokrenut izvršni postupak.

Pravo na privremeno izdržavanje je lićno pravo i kao takvo ne mođe se prenositi na druga lica. Ono se priznaje djetetu od dana podnošenja zahtjeva Fondu i traje sve dok obveznik izdržavanja ne počne izvršavati obavezu izdržavanja, a najduđe do 18. godine života djeteta ili do okonćanja srednjeg obrazovanja ili do prestanka roditeljskog prava koje je produćeno nad licem starijim od 18 godina. Ovo pravo se neće priznati djetetu ukoliko je dijete na osnovu mjera porodićnopravne i socijalne zaštite smješteno u hraniteljsku porodicu ili u ustanovu socijalne ili zdravstvene zaštite. Takođe, na ovaj naćin neće se moći potraživati izdržavanje ćija izvršna isprava više ne postoji. Zakonodavac je predvidio da će visina novćanog iznosa privremenog izdržavanja od strane Fonda biti odrećena srazmjerno visini iznosa odrećenog u izvršnoj ispravi.

Što se tiće postupka za ostarićvanje prava na privremeno izdržavanje, isti će se naknadno propisati Pravilnikom kao podzakonskim aktom, jer je zakonodavac propisao obavezu da ministar porodice, omladine i sporta u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu Zakon o privremenom izdržavanju djece donese Pravilnik o postupku ostarićvanja prava na privremeno izdržavanje djece iz sredstava Fonda i Pravilnik o naćinu voćdenja evidencija Fonda. Ipak zakonom je definisano da će se postupak moći pokrenuti na dva naćina, i to:

- a) na zahtjev zakonskog zastupnika djeteta,
- b) na zahtjev organa starateljstva (po slućbenoj sućznosti je dućzan podnijeti zahtjev kada to ne ućini zakonski zastupnik djeteta).

Zahtjev za dodjelu sredstava, uz kojeg je neophodno priloćiti zakonom odrećenu dokumentaciju, podnosiće se Fondu i o istom će se odlućivati u upravnom postupku. Uslov da bi se takav zahtjev podnio jeste prethodno pokretanje izvršnog postupka pred nadlećnim sudom. Fond će biti u zakonskoj obavezi da u roku od 15 dana od dana podnošena zahtjeva rješanjem odlući o dodjeli sredstava. Veoma je bitno navesti da se ovdje ne radi o jednokratnoj uplati sredstava, već se radi o sredstvima koje će Fond redovno isplaćivati djetetu sve dok uslovi za to traju. To bi praktićno znaćilo da u ukupnu sumu sredstava za privremeno izdržavanje koje Fond isplaćuje podrazumjeva: a) ukupan novćani iznos dospjelih a neplaćenih potraživanja djeteta prema obvezniku izdržavanja i b) ubuduće, novćana sredstva u mjesечnim iznosima koja dopsijevaju dok zakonski uslovi za to traju. Istovremeno, Fond sa prvom isplatom stupa u pravni položaj povjerioca djeteta, ćime na njega prelaze sva potraživanja u visini isplaćenog iznosa privremenog izdržavanja uvećanog za iznos zakonske zatezne kamate i troškova upravnog i sudskog postupka. Predvićeno je da će se Rješnje nakon donošenja dostavljati: zakonskom zastupniku djeteta, obvezniku izdržavanja i nadlećnom javnom tućilaćtvu na dalje postupanje u skladu sa normama krivićnog zakonodavstva (već je prethodno u tekstu navedeno da je u Republici Srpskoj Izbjegavanje davanja izdržavanja normirano kao krivićno djelo).

Izvršenje potraživanja Fonda prema obvezniku sporovodiće se u skladu sa propisima iz oblasti izvršnog postupka. U slučaju da se ne uspije izvršiti obaveza namirivanja potraživanja Fonda, sledeća faza koju zakon predviđa je zapljena i prodaja imovine obveznika u skladu sa propisima izvršnog postupka. Ovim zakonskim tekstom na način kako je to odredbama predviđeno, Republika Srpska će napraviti veliki iskorak u oblasti zaštite djece i poboljšanja njihovog položaja i standarda. Fokus na navedenom je još veći, ukoliko se posmatra iz prizme činjenice da je zakonodavac osim izvršnog postupka a do potpunog namirenja potraživanja, predvio još jednu represivnu mjeru prema neodgovornim roditeljima. Propisano je da će se obvezniku odbiti izdavanje putne isprave ili će se ista oduzeti u skadu sa zakonom kojim se uređuje oblast izdavanja putnih isprava. Ovo je jedno od rješenja koje je preuzeto iz prakse drugih zemalja, a koje se pokazalo kao vrlo efikasno u postizanju konačnog cilja a to je nulta tolerancija na neplaćanje alimentacije. Donošenje Zakona o privremenom izdržavanju, samo po sebi, imaće preventivni učinak jer će uticati na neodgovorne roditelje da prestanu da koriste razne načine i manipulacije kako bi izbjegli izdržavanje svoje djece, s tim da ne treba umanjiti ni represivni učinak normativnih odredbi kroz koje će se postići ciljevi specijalne i generane prevencije.

Komparativni prikaz

Danas u Evropi postoje različiti sistemi koji garantuju isplatu za izdržavanje djeteta, a najčešće je na teretu majke kao zakonskog zastupnika (jer su u većini slučajeva očevi obavezni da plaćaju izdržavanje djece) iniciranje i učestvovanje u izvršnom postupku. Privremeno izdržavanje djece kroz alimentacione fondove je praksa kojoj teži veliki broj država, a prema ovom mehanizmu, izdvajaju se dvije grupe zemalja: a) prva grupa - države koje posjeduju mehanizam koji garantuje isplatu za izdržavanje djeteta iz budžeta u slučaju kada roditelj, koji vrši roditeljsko pravo, ne može ili odbija da ispuni zakonsku obavezu (Austrija, Njemačka, Slovenija, Švedska i dr.) i b) druga grupa - zemlje koje ne posjeduju mehanizam isplate za izdržavanje djeteta iz javnog budžeta (Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Srbija, Crna Gora). Pravo na privremeno izdržavanje u zemljama koje zakonski podržavaju ovaj model je različito od države do države. U nekima traje sve dok obveznik izdržavanja ne počne izvršavati svoju zakonsku obavezu, u drugim traje tri ili pet godina, a opet u trećim sve dok dijete ne navršši 18 godina odnosno ne završi redovno školovanje. Kako bi se stekao precizniji uvid u navedeno, u nastavku teksta biće analizirana zakonska rješenja više evropskih država.

Ukoliko se uzmu u obzir države iz navedene prve grupe, one se dalje razlikuju prema načinu utvrđivanja iznosa naknade za izdržavanje, i to:

- a) zemlje u kojima se visina iznosa naknade određuje srazmjerno odluci suda (Austrija, Hrvatska, Litvanija, Luksemburg i Portugal);
- b) zemlje u kojima je fiksno određena visina iznosa naknade (Slovenija, Njemačka, Finska, Letonija i Švedska).

Slovenija – U Sloveniji isplata naknade za izdržavanje djeteta je u nadležnosti Javnog garantnog fonda¹⁴⁴ u slučajevima kada obveznik plaćanja ne vrši svoju zakonsku obavezu i može trajati do navršene 26 godine. Pravo na izdržavanje od strane države ima dijete ako su ispunjeni sledeći uslovi: a) ako je dijete državljanin R.Slovenije i ima stalno prebivalište u Sloveniji ili stranac sa stalnim prebivalištem u Sloveniji (a to je predviđeno reciprocitetom); b) ako dijete nije navršilo 18 godina; c) ako je djetetu pravosnažnom presudom određeno izdržavanje od strane drugog roditelja, a obveznik tu svoju obavezu ne isplaćuje (smatra se da obveznik ne plaća izdržavanje ako nije uplatio tri uzastopna mjesečna iznosa, dok se pod neredovnim plaćanjem podrazumijeva da obveznik u poslednjih 12 mjeseci prije podnošenja zahtjeva nije uplatio najmanje tri mjesečna iznosa).

Dijete ima pravo na naknadu ukoliko je izvršni postupak neuspješno okončan ili ukoliko isti traje duže od tri mjeseca. Zahtjev za sticanje prava na mjesečno izdržavanje djeteta Javnom garantnom

---

¹⁴⁴ Zakonom o javnom fondu za stipendije, razvoj, invalidsko osiguranje i izdržavanje Republike Slovenije (Uradni list RS, ŠT. 78/06, 106,39/16,11/18I 139/20) je propisano osnivanje i funkcionisanje Javnog garantnog fonda za stipendije, razvoj, invalidsko osiguranje i izdržavanje Republike Slovenije.

fondu podnosi zakonski zastupnik djeteta na posebnom obrazcu uz priloženu dokumentaciju. Nakon podnošenja zahtjeva, dijete ima pravo na naknadu već od početka sledećeg meseca nakon podnošenja zahtjeva (Fond ima praksu da naknadu za izdržavanje uplaćuje zakonskom zastupniku djeteta do 15. dana u mesecu za tekući mesec). S obzirom da Slovenija spada u grupu zemalja koje imaju fiksno određenu visina iznosa naknade, ipak se razlikuje od drugih jer je visina izdržavanje podijeljena u tri kategorije, i to: a) za djecu do šest godina iznosi 77,74 eura, b) za djecu od šest do 14 godina iznosi 85,50 eura i c) za djecu stariju od 14 godina iznosi 101,05 eura. Pravo na isplatu mesečne naknade za izdržavanje djetete prestaje: a) na zahtjev zakonskog zastupnika, b) na zahtjev obveznika ukoliko dokaže da je platio dospjela potraživanja i da je dva meseca unaprijed uplatio sudsku obavezu; c) kada dijete prestane da ispunjava zakonske uslove za izdržavanje.

Hrvatska – Privremeno izdržavanje djece je u hrvatsko zakonodavstvo uvedeno 2014. godine donošenjem Zakona o privremenom izdržavanju¹⁴⁵. Navedenim zakonom se propisuje ko može biti korisnik ovog prava, postupak sticanja prava i visina iznosa, nadležnosti, isplata i druga značajna pitanja u vezi sa ovim pravom. Pravo na privremeno izdržavanje ima dijete hrvatski državljanin koje ima prebivalište u Republici Hrvatskoj. Radi se o ličnom pravu, i kao takvo se ne može prenositi na druge osobe. Sticanje ovog prava u Hrvatskoj moguće je ako roditelj koji ne stanuje sa djetetom ne ispunjava svoju zakonsku obavezu utvrđenu na osnovu izvršne isprave, u potpunosti ili djelimično (pod djelimičnim neispunjavanjem obaveze podrazumjeva se kada obveznik plaća manje od utvrđenog iznosa) duže od tri meseca neprekidno do dana pokretanja izvršnog postupka¹⁴⁶.

Postupak za ostvarivanje prava za privremeno izdržavanje pokreće se na zahtjev stranke (roditelj ili drugo lice koje se stara o djetetu) ili po službenoj dužnosti Centra za socijalnu zaštitu. Postupak je hitan, što znači da Centar ima zakonsku obavezu da donose rješenje o privremenom izdržavanju u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva ili pokretanja postupka po službenoj dužnosti. Kad je u pitanju trajanje prava na izdržavanje, ono počinje da traje od dana podnošenja zahtjeva ili dana pokretanja postupka po službenoj dužnosti, pa sve dok obveznik izdržavanja ne počne izvršavati zakonsku obavezu izdržavanja (najmanje u iznosu privremenog izdržavanja), s tim da dijete ima pravo na privremeno izdržavanje od strane države u ukupnom trajanju do tri godine. Isplata se vrši iz javnog budžeta u mjesečnim iznosima za prethodni mesec na račun djeteta ili lica koje se stara i u nadležnosti je Centra za socijalnu zaštitu. Zakon je precizirao da se visina naknade privremenog izdržavanja određuje se u iznosu od 50% zakonskog minimuma izdržavanja. Prema članu 314. Porodičnog zakona R. Hrvatske¹⁴⁷ minimalni iznos izdržavanja određuje se u procentu od prosječne mesečne neto zarade po zaposlenom za prethodnu godinu i to na sledeći način: a) dijete do šest godina – 17% prosječne plate, b) dijete od 6-12 godina starosti – 20% prosječne plate, c) dijete od 13-18 godina starosti – 22% prosječne plate. Zakon je pored odredbi kojima se propisuje vraćanje isplaćenog novca, naknada štete i nadzor nad sprovođenjem zakona, propisao i prekršajnu odredbu za roditelje koji u zakonskom roku ne prijave sve promjene koje utiču na ostvarivanje ovog prava, a koja predviđa novčanu kaznu od 1000-5000 kuna.

Austrija – Maloljetnicima u ovoj državi je omogućeno pravo da primaju naknadu za izdržavanje u slučajevima kada jedan roditelj ne ispunjava svoju zakonsku obavezu izdržavanja u cjelini ili novčani iznos ne plaća redovno, odnosno u cjelini. U Austriji se naknada za izdržavanje djece naziva avans za izdržavanje jer se isplata vrši unaprijed (avansno) u skladu sa normama Zakona o avansnom izdržavanju djece. Na ovu vrstu novčane akontacije, imaju pravo maloljetna djeca koja imaju prebivalište u Austriji i koji su austrijski državljani ili apatridi. Pravo izdržavanja od strane države može da traje najduže do pet godina. Postupak za ostvarivanje prava za privremeno izdržavanje pokreće se na zahtjev roditelja koji je zakonski zastupnik djeteta. Odobrava ga sud od početka meseca u kojem je podnesen zahtjev. Odluka o dobavljanju avansa smatra se izvršnom ispravom.

---

¹⁴⁵ Narodne novine, broj:92/14

¹⁴⁶ Takođe zakon je predvidio kao jedan od uslova sticanja ovog prava kada baka i djed po roditelju koji ne stanuje sa djetetom ne doprinose izdržavanju najmanje u visini koji je zakonom određen kao iznos privremenog izdržavanja (Zakon o privremenom izdržavanju, član 7.)

¹⁴⁷ Obiteljski zakon, Narodne novine, broj: 75/14.

Za isplatu novčanih sredstava nadležan je Viši regionalni sud koji uplaćuje unaprijed svakog prvog u mjesecu avans licu koje je ostvarilo pravo na izdržavanje. Obveznik koji ne izvršava obavezu izdržavanja, nakon što sud počne sa isplatom avansa, postaje dužnik i u obavezi je da vrati sav novac koji je avansno uplaćen za izdržavanje njegovog djeteta. Viši regionalni sud, na osnovu Odluke koja je izvršna isprava, u zahtjevu za izvršenje mora da naznači iznos potraživanja koje postaje predmet izvršenja prema roditelju neplatiši. Dužnik je nakon ovako postavljenog izvršnog zahtjeva u obavezi da uplati cjelokupnu sumu novca koja je avansno uplaćena djetetu u svrhu izražavanja, s tim da je na njemu teret dokazivanja da li je u mogućnosti da tu sumu uplati u potpunosti. Isplata avansa za izdržavanja djece od strane države Austrije će trajati sve dok se ne steknu uslovi da se zakonska obaveza izdržavanja ne počne izvršavati od strane zakonskog obveznika, a najduže pet godina.

Njemačka – U njemačkom zakonodavstvu su propisana veoma stroga pravila kada je u pitanju izdržavanje djece, s tim da maloljetna djeca imaju prednost u odnosu na punoljetnu djecu. Izdržavanje djeteta se u Njemačkoj mora redovno plaćati, dok se iznos izdržavanja utvrđuje prema potrebama izdržavane osobe ali i mogućnostima roditelja obveznika. Viši regionalni sudovi imaju pripremljene tablice i smjernice na osnovu kojih utvrđuju iznose za izdržavanje djeteta u svakom pojedinačnom slučaju. Sudski sporovi u kojim se rješava po zahtjevima za izdržavanje djece pripadaju porodičnom pravu i u nadležnosti su porodičnih sudova (Familiengericht), a da bi se obaveza izdržavanja priznala, potrebno je da osoba koja ima pravo na izdržavanje podnese zahtjev sudu, Kancelariji za mlade ili notar. Na osnovu tako podnijetog zahtjeva, sud donosi odluku koja ima karakter izvršne isprave a kojom se određuje novčani iznos koji se može prisilno naplatiti¹⁴⁸.

U slučajevima kada roditelj ne plaća naknadu za izdržavanje dok se o djetetu brine drugi samohrani roditelj, primjenjuju se odredbe Zakona o avansnom izdržavanju, na osnovu kojih Kancelarija za avansno plaćanje isplaćuju naknadu djetetu a kojom prilikom preuzima na sebe obavezu naplate isplaćenog iznosa od dužnika. Upravo tim tzv. „avansnim isplatama“ država umjesto roditelja neplatiša na sebe privremeno ili dugoročno preuzima obavezu isplaćivanja naknade za izdržavanje maloljetnog djeteta. Visinu iznosa naknade zajedno snose Vlada Njemačke (40%) i savezne države (60%).

Avansne isplate namijenjene su samo osnovnom izdržavanju djece jer pokrivaju samo minimalno izdržavanje u skladu sa njemačkom Uredbom o minimalnom izdržavanju. Iznosi koje Kancelarija za avansno plaćanje može prema navedenoj Uredbi (od 1.1.2021.godine) da isplati su podjeljeni u nekoliko kategorija: a) djeca do 6 god – 379 eura; b) djeca od 6-12 godina – 434 eura; c) djeca od 12-18 godina – 508 eura. Pravo na avansne isplate za izdržavanje neograničeno je do 12. rođendana djeteta, dok djete može ostvariti pravo na ove naknade i do 18.rođendana ukoliko istovremeno ne prima neki dugi oblik socijalne pomoći ili ako roditelji sa kojim živi ima mesečni prihod od 600 eura ne računajući dječiji dodatak¹⁴⁹.

Švedska – U ovoj državi postoji opšte pravilo da se djeca od strane roditelja izdržavanju do 18.godine, odnosno do 21. godine zbog školovanja. Ukoliko dijete živi samo sa jednim roditeljom (zbog razvoda ili drugih okolnosti), drugi roditelj je dužan da plaća alimentaciju ili na drugi način obezbijedi podršku u rastu i razvoju djeteta. Ukoliko roditelji ne mogu da se dogovore oko visine alimentacije ili ako drugi roditelj nije u mogućnosti da istu isplaćuje, onda roditelj koji živi sa djetetom može da se prijavi za dobijanje alimentacije kod Švedske agencija za socijalno osiguranje¹⁵⁰. Alimentacija se u Švedskoj dijela na:

a) *naknada za dijete* – predstavlja iznos koji plaća roditelj koji ne živi sa djetetom a koji je namijenjen prvenstveno za troškove smještaja, hrane i aktivnosti djeteta. Na službenoj internet stranici Švedske agencija za socijalno osiguranje moguće je pronaći alat pomoću kojeg se može izračunati

---

¹⁴⁸ https://e-justice.europa.eu/47/HR/family_maintenance?GERMANY&member=1, posjećeno na dan 20.06.2022.

¹⁴⁹ Privremeno izdržavanje djece kroz alimentacioni fond, Istraživački centar Skuštinine Crne Gore, Podgorica, 2021.godina, str.15.

¹⁵⁰ https://e-justice.europa.eu/47/HR/family_maintenance?SWEDEN&member=1, posjećeno na dan 20.06.2022.

iznos alimentacije. Ukoliko se roditelji ne mogu sporazumjeti oko istog, onda sud utvrđuje visinu naknade za dijete;

b) *naknada za izdržavanje* – je fiksni iznos koji Agencija uplaćuje svakog mjeseca roditelju sa kojim dijete stalno živi (pravo na ovu vrstu naknade prema švedskom zakonu mogu da ostvare i samohrani usvojitelji i žene bez partnera koje rode dijete putem vantjelesne oplodnje). Iznosi se razlikuju od uzrasta djeteta: a) dijete do 11 godina – dobija 155eura; b) dijete od 11-15 godina – 170eura; c) dijete starije do 15 godina – 205eura. Agencija posebno obačunava iznos čiju naplatu će potraživati od roditelja neplatiše, s tim da taj iznos ne može biti viši od iznosa kojeg Agencija mjesečno uplaćuje kao naknadu za izdržavanje djeteta. Agencija je predvidjela pogodnost za roditelje koji nisu u mogućnosti da isplate traženo potraživanje, na način da im se odobri plan isplate obaveza u ratama.

Zaključak

Izbjegavanje plaćanja izdržavanja za djecu predstavlja jedan od značajnih problema današnjice sa kojima se suočava naše društvo jer su na taj način djeca direktno izložena situacijama u kojima su uskraćena za osnovna sredstva za život. Izdržavanje djeteta, u najširem smislu, podrazumjeva redovno učešće roditelja koji ne vrši roditeljsko pravo u finansijskim troškovima za potrebe podizanja djeteta, a za koje se roditelju koji vrši roditeljsko pravo. Jedan od najučestalijih vidova ekonomskog nasilja nad članovima porodice jeste upravo neispunjavanje zakonske obaveze izdržavanja.

Na osnovu komparativne analize zakonskih rješenja u navedenim evropskim državama, može se zaključiti da zemlje Balkana kaskaju u zakonskim aktivnostima, jer Bosna i Hercegovina, Srbija, Crna Gora i Sjeverna Makedonija još nemaju u praktičnoj primjeni mehanizme na osnovu kojih bi se omogućila isplata privremenog izdržavanja djece iz javnih budžeta u situacijama kada to ne čine zakonski obveznici. Slovenija i Hrvatska su formiranjem fondova za ovu namjenu, u posljednjih nekoliko godina, u praksi postigle značajne rezultate i uticale na znatan procenat smanjenja neplaćanja alimentacija.

Kao što je to već navedeno u radu, korak ispred ostalih u BiH napravila je Republika Srpska, jer je prije svega sačinila značajne i krucijalne korekcije u smislu zakonskih odredbi Porodičnog zakona, a koji je poslužio kao dobar osnov za donošenje Nacrta Zakona o privremenom izdržavanju djece. Osnovni razlog za donošenje ovog zakona bila je potreba za unapređenjem položaja djece kojima je bila neophodna podrška Republike da ostvare zakonsko pravo na izdržavanje. Po prvi put, Republika Srpska ima u završnoj proceduri zakonsko rješenje kojim se precizno definiše pravo na privremeno izdržavanje i korisnike tog prava, postupak za ostvarivanje prava i druga pitanja kao što je isplata novca, povrat iznosa privremenog izdržavanja i dr. Takođe, po prvi put, poslanici Narodne skupštine RS će raspravljati i odlučiti o osnivanju Fonda za privremeno izdržavanje djece Republike Srpske koji bi trebao da ima svoje specifične nadležnosti. Iako će navedeni zakonski tekst vjerovatno pretpjeti određene korekcije do svoje konačne forme, pozitivni efekti će biti vidljivi već u prvim mjesecima njegove praktične primjene uz tendenciju da će se slične zakonske aktivnosti preduzeti u ostalim dijelovima Bosne i Hercegovine a sve sa ciljem da životni standard djece bude na optimalnom nivou.

Literatura:

1. Godišnji izvještaj o radu Ombudsmana za djecu Republike Srpske, Ombudsman za djecu RS, Banja Luka, 2010.godina
2. Petrušić N., Konstantinović Vilić S., Ostvarivanje prava na zakonko izdržavanje pred pravosudnim organima u Vranju, Bujanovcu i Bosilegradu, Vranje, 2012.godina
3. Privremeno izdržavanje djece kroz alimentacioni fond, Istraživački centar Skušćine Crne Gore, Podgorica, 2021.godina
4. Studija o zaštiti djece u pokretu u Crnoj Gori, Centar za prava djeteta Crne Gore, Podgorica, 2013.godina

5. Ustav Republike Srpske, Službeni glasnik Republike Srpske, broj: 21/92 – prečišćeni tekst, 28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 21/02, 26/02, 30/02, 31/02, 69/02, 31/03, 98/03, 115/05, 117/05
  6. Porodični zakon Republike Srpske, Službeni glasnik Republike Srpske, broj: 5/002, 41/2008, 63/2014 i 56/2019 – Odluka US
  7. Zakonom o javnom fondu za stipendije, razvoj, invalidsko osiguranje i izdržavanje Republike Slovenije, Uradni list RS, št. 78/06, 106,39/16,11/18I 139/20
  8. Zakon o privremenom izdržavanju Hrvatske, Narodne novine, broj:92/14
  9. Obiteljski zakon Hrvatske, Narodne novine, broj: 75/14
- Elektronski izvori:

1. <https://web.archive.org/web/20080509192326/http://eawc.evansville.edu/anthology/hammurabi.htm>
2. <https://www.unicef.hr/wpcontent/uploads/2017/05/>,
3. https://e-justice.europa.eu/47/HR/family_maintenance?GERMANY&member=1
4. https://e-justice.europa.eu/47/HR/family_maintenance?SWEDEN&member=1

TEMPORARY CHILD SUPPORT IN THE REPUBLIC OF SRPSKA

Doc. dr Tamara Marić¹⁵¹
Ministry of Justice of Republika Srpska

Abstract: *Better a good divorce than a bad marriage - is a sentence that has been said countless times, and with which most of us, for sure, have met "face to face" at least once, regardless of whether the problems of a dysfunctional family were imposed on us by real life or profession and through professional professional activities. Whenever and however it happens, divorce entails numerous issues such as the regulation of personal relationships, the protection and education of children, but also legally regulated issues such as alimony. Although the issue of child support is regulated by law, unfortunately, the data shows that there is a large percentage of parents who completely or partially avoid paying their children basic means of living. Precisely because of the problem of alimony collection and non-compliance with court rulings, in many countries the state has undertaken the obligation to protect this vulnerable category of children and sanction the irresponsible behavior of non-paying parents, in such a way that they passed a law establishing the Alimony Fund. The task of this fund is to take upon itself the payment of alimony on behalf of a parent who does not fulfill his legal obligation and thereby enable a safer and more stable life for the children of divorced parents, and to collect money from unscrupulous parents through a special procedure. The paper will, through a comparative presentation of the existing legal solutions of other countries and an analysis of the activities undertaken so far, point out all that has been normatively done so far so that the Law on Temporary Child Support in the Republic of Srpska finally sees the light of day.*

Keywords: *family law, child support, alimony, Child Support Act, Alimony fund.*

---

¹⁵¹ Assistant Professor, Faculty of Law, Apeiron Pan-European University